

Henning Aschim Wien
Masteroppgave i Arkitektur
Omformning av området rundt Gran stasjon

Urbane Bønder

Om Gran
Gran er en bygdeby ganske nøyaktig 60 km og 60 minutter langs riksvei 4 rett nord for Oslo. I en dalbunn ved enden av et vann - Vassenden - etablerte Norske Statsbaner i 1900 en stasjon som skulle danne grunn for en handelsnode midt på Hadeland, krigernes rike. Stasjonen er ikke gammel, men navnet er det. Denne stasjonen lå nærmest kommunesenteret i Gran som da lå plassert på åsen der vi finner Søsterkirkene i dag.

Sett i forhold til tettsteder på samme størrelse har stedet vært heldig med kjøpesenterkulturen, de to kjøpesentrene som ligger her i dag la seg inn i en slags bystruktur og former et torg i sørenden av Gran, som et kontrapunkt til området rundt jernbanestasjonen.

En kort tur over åsen mot øst finner vi Gardermoen, og mot vest i like mange minutter befinner Hønefoss seg. Den forholdsvis korte avstanden til flyplassen og Oslo gjør at kommunene har merket, og forventer, en større tilflytting og trafikk.

Problematikk
Nettopp derfor var det for et par år siden byggestopp i Gran i påvente av en ny reguleringsplan. Denne planen skulle ta høyde for en forventet utvikling på stedet og en ny riksveitrasé. Det valgte scenariet var en sterk utvikling av Gran som regiontettsted på Hadeland. Selv syntes jeg planen var sympatisk, og gav uttrykk for en god forståelse for stedets egen iboende vilje. Den har faktisk lagt til rette for en god og helhetlig utvikling, men det som derimot skjedde, var at det oppsto en bieffekt av planen, slik utviklingen ser ut nå.

I stedet for å legge til rette for nyetableringer sør for dagens senter, som man kan se på reguleringsplanen, har det nå blitt en tendens til at allerede etablerte funksjoner i Gran sentrum flytter dit. Tanken er rimelig nok, de ser en enkel mulighet til å flytte ut fra en halvrigid struktur ut på et utbygd jorde der de kan bygge billige bygg midt på en billig tomt, strø om seg med billige parkeringsplasser og følge et regelverk som du kan få billig av meg - satt litt på spissen.

Jernbane
Vegsystem
Funksjoner som flytter
Sølig Offentlig Kommersiell Blandet Jernbane
Landskap
Barriler
Bygningsmasse
Fokuspunkt

Kollektivt og bilfart og etter
Ryddende grep
Funksjoner

Det blir skapt et nytt "mellomland" samtidig som nordenden dreneres for funksjoner. Alt ligger til rette for en bilby, der man kjører fra sted til sted, i stedet for å gå.

Områdegrep
Jeg vil ta utgangspunkt i tomheten som brer seg nord i Gran. Jeg vil live opp og aktivisere denne delen gjennom å se på om jeg kan fylle stedene med behov som allerede finnes på stedet. Jeg har sett på flere aktuelle steder, men landet på området rundt stasjonen, fordi det skal skje ting her i nærmeste framtid som kan utnyttes og påvirkes. Samtidig kan bystrukturen styrkes og gi en gnist til et sted som har et potensiale til å spille på torgkvaliteten som danner livet i Gran.

Det som skal skje på dette stedet er en stasjonsforbedring fra ROM Eiendom og